

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Halså driftsstyre	62/09	02.07.2009

Forslag til endringer i friluftsløven - høring

Bakgrunn

Miljøverndepartementet har sendt ut et forslag om endringer av friluftsløven.

Lover/regelverk

Friluftsløven
Forvaltningsloven

Faktiske opplysninger – med kommentar

Foreslåtte endringer, med utdrag av kommentarer:

§1 a: Gjeldende forbud mot ferdsel i skogplantefelt oppheves.

Skogplantefelt er områder med beplantet eller tilsådd med skog. Allmennheten er etter friluftsløven svært begrenset. Moderne skogsdrift medfører mange hogstflater som innskrenker friluftslivets arealgrunnlag. Samtidig er hogstflater ofte gode bærplasser. De nye treplantene tar liten skade av varsom ferdsel. Hensynet til å unngå skade i skogplantefelt vil kunne ivaretas gjennom plikten til å utvise varsomhet overalt der det er sårbare naturforhold.

Kommentar:

Her vil det som utføres i praksis følge loven, noe som i seg selv er positivt. Hvis en skal ha betenkeligheter rundt dette gjelder det at det tillates ferdsel i yngre plantefelt som er sårbare. Særlig vil dette gjelde felt der det satses på naturlig foryngelse. Det å beholde forbudet mot ferdsel i yngre plantefelt vil være unaturlig, dessuten vil flere av de mest sårbare feltene være lite egnet for bærplukking/ferdsel. Hovedinntrykket er at folk er varsomme når de ferdes i naturen.

§3 endres slik at allmennheten kan ri eller sykle over veistrekninger i innmark til utmark.

Friluftsløven gir ikke allmennheten adgang til å sykle eller ri over vegstrekninger som ligger i innmark. Dette vil i noen tilfeller kunne hindre videre ferdsel inn i utmark.

Kommentar:

I og for seg en naturlig del av lovendringen, eier kan søke kommunen om slik ferdsel forbys. Vedtaket må stadfestes av fylkesmannen. Flere saker vil/kan havne på kommunens bord med andre ord.

§5 Allmennhetens høstingsrett hjemles NY.

I henhold til straffelovens § 400 kan man på "uinnhegnet sted" straffefritt plukke ville nøtter som fortæres på stedet. Ville bær, sopp eller blomster kan plukkes. Det samme gjelder røtter av ville urter. Slike handlinger vil være regelmessige. Grunneier vil ikke kunne nekte noen å utøve høstingsdelen av allemannsretten. Departementet legger til grunn at dette også følger av sedvanerett.

"Uinnhegnet sted" må forstås på samme måte som utmark i frilufsloven, normalt vil det ikke være avgjørende om arealet er innhegnet eller ikke.

Kommentar:

En naturlig del av lovendringen, men vil kunne skape diskusjon – konflikter i forhold til innmark/utmark enkelte steder. Her er det også vanskelig å være mer tydelig i teksten.

§9 Forbudet mot å telte nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte foreslås opphevet. *Utviklingen av bolig- og hyttebebyggelsen har mange steder medført betydelige innskrenkninger i mulighetene for telting i utmark. I størst grad gjelder dette strandsonen.*

Kommentar:

Her vil det nok være litt ulike oppfatninger, men slik teksten er utformet vil dette være en paragraf som vil skape diskusjon. I mer grisgrendte deler av landet vil det være unaturlig og telte like ved et bebodd hus eller hytte, som det også står, skal ikke oppholdet være til utilbørlig fortrengsel eller ulempe for andre og at telting forstyrrer beboernes fred. Det vil føles provoserende hvis dette kommer for nær innpå en, særlig hvis dette går over tid. En skal ikke se bort fra at noen ønsker og provosere i denne sammenheng. § 9 bør omarbeides slik at en enten beholder en form for avstand eller at en er tydeligere i form av hva som tillates, men helst bør gjeldende tekst opprettholdes i en eller annen form med en gitt avstand.

§13 Forbudet mot å vanskeliggjøre lovlig ferdsel eller på annen måte, utvides til også å omfatte vanskeliggjøring av lovlig opphold, bading og høsting.

I henhold til frilufsloven § 13 kan grunneier eller bruker ikke ved stengsel eller på annen måte vanskeliggjøre lovlig ferdsel, med mindre det tjener berettigede interesser og ikke er til utilbørlig fortrengsel for ferdselen. Det er heller ikke tillatt å sette opp slikt eller på annen måte kunngjøre forbud mot lovlig ferdsel eller bading.

Forbudet gjelder i dag dermed ikke stengsler eller annen vanskeliggjøring av lovlig opphold, bading eller utøvelse av allmennhetens høstingsrett.

Tiltak som rammes av forbudet i § 13 er for eksempel oppsetting av gjerder, bruk av vakthund, beplanting eller dyrking som kun har til formål å hindre ferdsel. Departementet har lagt til grunn at også utsetting av båt med bøye eller oppsetting av flaggstang vil kunne rammes av bestemmelsen, dersom hensikten med tiltaket er å hindre eller vanskeliggjøre lovlig ferdsel eller bading.

Ved praktiseringen av bestemmelsen må det foretas en konkret interesseavveining mellom grunneiers interesser og hensynet til allmenn ferdsel. Dersom hindringen tjener grunneiers berettigede interesser, vil hindringen ikke rammes av forbudet, med mindre det er til utilbørlig fortrensel for allmennhetens ferdsel. Grunneier vil for eksempel kunne ha berettiget interesse av oppsetting av et gjerde for husdyr, eller sperring av farlig stup av sikkerhetsgrunner.

Kommentar

Her er det særlig siste avsnitt som er av interesse. Og da særlig ordlyden utilbørlig fortrensel for allmennhetens ferdsel, som er av interesse. Mange av landets kommuner er landbrukskommuner, landbruket har utfordringer i forhold til et stigende kostnadsnivå og svak inntjening. Ekstra kostnader i forhold til gjerde, ekstra flytting av dyr vil være ei ekstra belastning. Dette er neppe det største problemet i Halså, men i mer tettbygde/urbane strøk der landbruket ikke har den tyngde som her vil det by på utfordringer. Her vil trykket fra andre brukere være større og forståelsen for landbruk være mindre.

§19 Bestemmelsen foreslås endret slik at der framgår direkte av ordlyden at forholdet til andre lover reguleres likt uansett hvilke del av allemannsretten som berøres.

Gjelder forholdet mellom friluftslovens regler om ferdsel og andre lover. Bestemmelsen regulerer ikke forholdet til andre lover når det gjelder andre deler av allemannsretten enn ferdsel.

Kommentar

En naturlig del av lovendringen.

§ 22 forelås endret ved at fylkeskommunen i et nytt annet og tredje punktum i § 22 annet ledd tillegges oppgaver i tilknytning til saksbehandling hos statlig forvaltningsorgan. Bestemmelsen vil være særlig aktuell i behandlingen av saker vedrørende statlig erverv eller båndlegging for friluftslivsformål. Departementet kan etter endringsforslaget også gi fylkeskommunen andre oppgaver for å fremme friluftslivet.

Kommentar

En naturlig del av lovendringen.

§ 24 Bestemmelsen foreslås endret slik at det framgår direkte av lovteksten at forvaltningslovens regler om enkeltvedtak gjelder både kommunes vedtak om stansing etter § 40 første ledd og fjerning av byggverk m.v. etter § 40 annet ledd.

Etter lovtekstens § 24 annet ledd gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak for kommunale vedtak om stansing, men ikke fjerning av bygning m.v. Av Ot.prp. nr 27 (1995-1996) om lov om endringer i friluftslovens framgår imidlertid at det er meningen at forvaltningslovens regler skal gjelde for kommunens vedtak både etter § 40 første og andre ledd. At dette ikke framgår i selve lovteksten, beror på en inkurie.

Kommentar

En tydeliggjøring - forenkling.

§ 35 Bestemmelsen utvides slik at kommunen selv får hjemmel til å gjennomføre enkle tiltak for å lette ferdsel i utmark dersom det ikke oppnås avtale med grunneier for å merke og rydde turstier, anlegge klopp eller gangbro m.v. I tillegg skal kommunen ha til formål å fremme reise- og friluftsliv.

Kommunen har i alminnelighet eller begrenset rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark og rett til på bestemte steder å bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmark.

Kommunen kan gi organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv rett som nevnt i første ledd.

Kommentar

Kan og vil være ei utfordring overfor kommune og lag og organisasjoner, om hvordan dette løses i forhold til ansvar og lignende.

§ 40 Det innføres en hjemmel til å ilegge tvangsmulkt dersom

1. ikke stengsler for lovlig utøvelse av allemannsretten fjernes eller
2. ikke skilt som forkynner "forbud mot" lovlig utøvelse av allemannsretten fjernes.

Etter § 35 kan departementet gi inngrepsløyve til kommuner og lag slik at merking og andre tiltak for å lette ferdselen i utmark kan gjennomføres.

Slike tiltak blir i de fleste tilfeller gjennomført med frivillige avtaler etter forhandlinger mellom organisasjon/kommune og grunneier. Det er likevel et behov for å ha slike hjemmel fordi man i noen tilfeller ikke oppnår avtale med alle aktuelle grunneiere, slik at for eksempel en tursti i fjellområder eller kyststi i strandområdet, ikke lar seg gjennomføre uten regler om inngrepsløyve.

I St.meld. nr 39 "Friluftsliv – ein veg til høgare livskvalitet", kapittel 10.2.3 om framtidig oppgave og ansvarsfordeling, ble det foreslått å legge denne retten til kommunen, som ellers kan eksproprierte til friluftsliv etter plan- og bygningsloven. Dette vil samsvare med prinsippet om at kommunen står nærmest til å vurdere nødvendigheten av å vedta å disponere over privat grunn når en minnelig løsning ikke synes mulig.

Det vil likevel være hensiktsmessig at departementet fortsatt til å gi inngrepsløyve til regionale friluftslivsorganisasjoner for å kunne dekke tilfeller som i liten grad berører friluftslivet lokalt, men som berører viktige sammenhengende stier for eksempel tilstøtende kommuners fjellområder eller strandområder.

Kommentar

Vil være kommunens og departementets ansvar. Dette vil eller kan være omfattende saker der kommunen på den ene side kan ha vært med på å vedta nedbygging. Mens i etterkant vil kommunen være med på å bidra til at allmennheten får ferdes i de samme områdene.

Sammendrag/vurdering

I det siste har det vært en del saker rundt allmennhetens adgang til ferdsel i det offentlige rom, ei endring i friluftslivloven måtte komme. Saken ute på høring, og det er ei tydeliggjøring av myndighet/ansvar på en del områder. På en del områder er dette imidlertid mer diffust og uklart. Dette gjelder forholdet mellom hva som tillates av eier av næringsseiendom i forhold til allmennheten. Lovendringen vil før eller senere skape konflikter på en del områder. På en del områder er den foreslåtte teksten så utydelig at det må opprettes rettspraksis på det. I en del av disse sakene vil kommunene være en part.

Rådmannens innstilling

Kommunes høringsuttalelse til endringer i frilufsloven framgår i ”kommenterer” til §§ 9 og 13 i lovutkastet.

Behandling i Halså driftsstyre - 02.07.2009

Solvår Skogen Sæterbø kom med flg. forslag:

Halså driftsstyre vil uttale at forslagene i høringen fører til sterk svekkelse av grunneiers rettigheter.

Halså driftsstyre mener høringsfristen er alt for kort på ei så viktig sak.

Vedtak

Ved votering ble forslaget fra Solvår Skogen Sæterbø vedtatt med 4 mot 1 stemme.